KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

KIYI

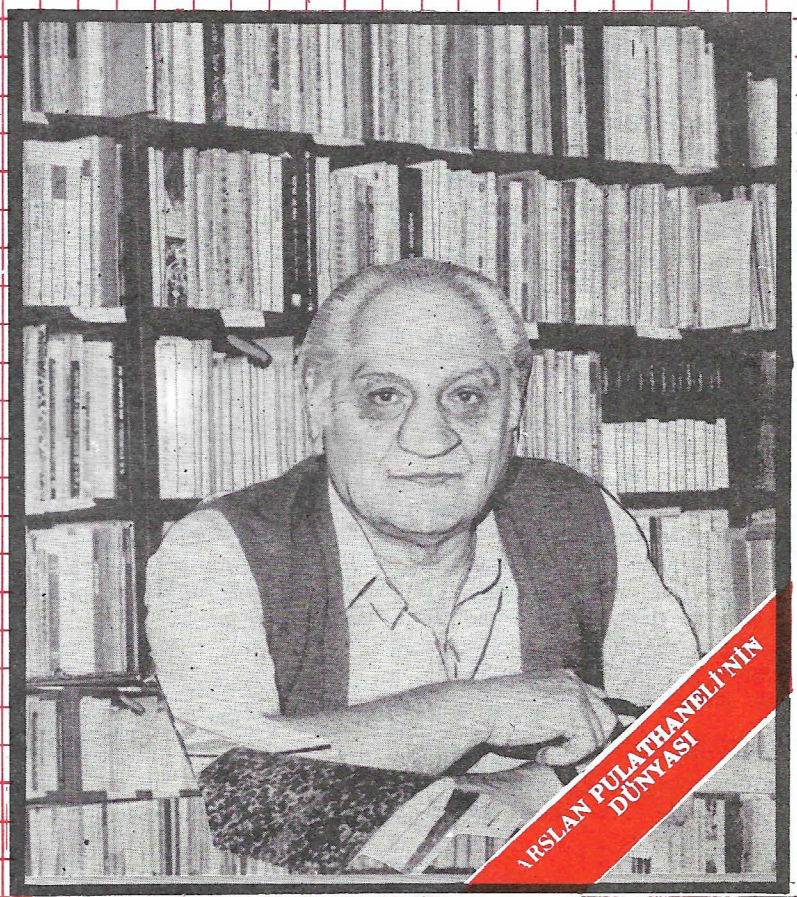

ARSLAN PULATHANELİ'NİN DÜNYASI

BU SAYIDA: İsmail Odabaş • Asım Öztürk • Naim Tirali • Mehmet Aydın • Özcan İlter • Pınar Giriftinoğlu • Arslan Pulathaneli • Ahmet Özer • Ali Mustafa • İbrahim Dizman • Türkay Korkmaz • Zerrin Enön • Esat Akıncı

YIL:1 • SAYI:7 • EKİM 1986 • 200 TL.

KIYI'dan

• *Arslan Pulathaneli adı, şimdiye değin hiçbir gazete ve dergide, hiçbir kitapta bir ürüne atılan imza olarak yer almadı. Oysa kitaplığını oluşturan on binlerce ürüne, hep kendi kaleminden çıkmışcasına sevgiyle, sevecenlikle baktı. Osmanlıdan günümüze uzanan yayıncılığın, özellikle de şiirin yaman koleksiyoncusu olarak, ömrünün yarım yüzyıllık bölümünü bu alana severek veren bu sevgi adamına, sayfalarımızda genişce bir yer veriyoruz. Ancak bu genişliğin, onun dünyasının yanında ufacık bir yer tuttuğunu da belirtmek isteriz. Yurt ve dünya şiirine, böylesine sıcak bir ilgi kuran, her şairi kitaplığında konuk etmekten böylesine kıvanç duyan ve 30-40 yıldır, kitaplarını elde edebilmek için yazışmadık şair bırakmayan bu sevgi adamını okurlarımız kadar şairlerimize de tanıtmaktan mutluyuz.*

• *Ülke coğrafyasının değişik yörelerinde, tarihin her döneminde yetkin imzaların yazınsal alanda boyvermesi, sanatçının yetiştiği toprağın motiflerini ulusal düzeyde sergilemesi açısından bir kazanımdır. Çoğu sanatçının yetiştiği ortamı sanatında bir eksen olarak kullanması, sanatın boyutlarında önemli bir zenginlik oluşturmuştur.*

Roman ve öykü alanında değişik yörelerden çıkış yapan yazarlarımız o yörelerin insanını, insanla uyum-uyumsuzluk içinde doğayı ve bu ikilinin toplum içindeki yerini yansıtmada tarihsel görevler üstlenmişlerdir. Bu bağlamda Karadeniz toprağına bakıldığında, bu yörenin öykü ve romana konu oluşturacak insanının, sözü edilen türlerle ülke yazınında bugüne değin yer alamamasını bir yoksunluk olarak değerlendiriyoruz. Romanda, öyküde, sahne sanatlarında yansıtılamayan insanın yaşadığı bu ortamda, nice şairler boyverdi. Şiir geleneğimizin bir göstergesi olan bu şairler üzerine şair arkadaşımız Ali Mustafa kapsamlı incelemeler yaptı. Geçen sayımızda Bedri Rahmi ile başlattığımız bu çalışma, zaman içinde KIYI'nın sayfalarında yer alacaktır.

• *KIYI'nın sayfa sayısını artırma olanağımız yok. Günümüz dergiciliğinde, ofset tekniğinin olanaklarını kullanarak, bu sayfalarda neler yapılabilirse, onu yapmaya çalışmaktayız. Amacımız KIYI'nın kendine özgü başlattığı geleneği bütün yayım yaşamı boyunca sürdürmek. Son yıllarda yazın alanında kendini içten içe duyumsatan bencilliğin, bireyciliğin yazına ters düşen eğilimlerin çok uzağında bir yazın ilkesiyle çıkmanın, yazının onurunu savunmak anlamına geldiğine inanıyoruz.*

• *KIYI'ya ilk yayınlandığı günden bu yana yurdun değişik yörelerinden hayli mektuplar geldi. Bu mektupların bir bölümünün içinde, dergide yayınlanmak amacıyla gönderilen ürünler bulduk. Bir bölümü ise salt çıkış coşkumuza katılmak, derginin sayfalarında hayata kazandırılan değişik türdeki yazılar nedeniyle çabamızı kutlamak içindi. KIYI'nın değişik dönemlerdeki çıkışında görev alanların ise sevinci başkaydı: Abone olanlar, abone bulanlar, derginin yaşaması için özveriye hazır olanların içten mektupları, bu yeni çıkışın en uzun süreli çıkış olmasına ortam hazırlamaya yönelikti. Sayfalarımız elverdiği ölçüde, gelen ürünlere yer vermeye çalışacağız. Şurası bir gerçek ki KIYI, hiçbir sanatçının üçüncü derecedeki ürünlerinin yayın yeri olmayacak. Sanatsal düzeye, estetik beğeniye sahip ürünleri yayımlamak temel ilkemiz olacaktır.*

• *13 Ekim 1973 günü aramızdan ayrılan Halikarnas Balıkçısı'nın 13. ölüm yıldönümündeyiz. Anadolu kültürünün sağlam temellere oturtulması, insanımızın bitmez tükenmez kaynaklarına el atılması, Ege ve Akdeniz insanının tarihsel kesitteki yerinin belirlenmesi açısından sanat kültürümüze yaptığı katkılar büyüktür. Mavi göğün altında, mavi denizin üstünde, zamanın maviliğine yaptığı yolculuğuyla bizlere yeni ufuklar açan bu som kültür adamının anısına saygılar...*

KIYI

Sahibi: Kuzey Gazetecilik Matbaacılık ve Ambalaj San.A.Ş. Adına
M.Naci ÖZKAN

Yazı İşleri Müdürü :*Osman D.PİYALE*
Sanat Danışmanı :*Gündoğdu SANIMER*

Dizgi Baskı :*Kuzey Gazetecilik Matbaacılık ve Ambalaj San.A.Ş. Gazipaşa Cad. No:23 Tel:19191 61200 TRABZON*

Abone Koşulları :*1 Yıllık 2.400 TL.*
Yurtdışı Abone :*10 Dolar*
Yazışma Adresi :*P.K.183 Trabzon*
Ederi :*200 TL.* (KDV.Dahil) Aylık Dergi

Kapak Kolaj M.Reşat SÜMERKAN

Banka No: Ziraat Bankası, Trabzon Şubesi 65755 Hesap Numarası

• Gönderilen ürünlerin daktiloyla yazılması rica olunur.

GÜZEL

İsmail ODABAŞ

İnsanoğlu güzel-çirkin ayrımı yapabilmek için kaç bin yıl bekledi? İlk kez bir şeyin güzel olduğunu nasıl anladı? Hangi ölçüye göre ona güzel dedi?

Ölçüsü ne olursa olsun, kişioğlunun güzeli farketmesi insan olmaya atılmış ilk adımıydı. İkinci adımı somut güzelin yerine soyut güzeli koyduğu zaman attı. Görerek farkettiği güzelden duyarak farkettiği güzele ulaştı. Bu aşamayı konuştuğu zaman yaptı. Varlıkların yerine adlarını koymayı başardı ve hayal kurdu.

Güzel sınırsız olduğundan çevresinde var olan güzelle yetinmedi. Hayalgücüyle daha güzele koştu. Çünkü ulaştığı güzel daha güzel oldukça mutluluğu artıı. Doğası gereği azla yetinemediğinden bir sınırsız güzel içinde devinip durdu. Çevresinde olup bitenleri yeniden biçimlendirdi ve sanatı yarattı.

Sanat salt güzellikti. İnsanoğlunun güzelle bütünleşmesi, onda doyuma ulaşması demekti. Böylece akıllı canlı olarak kalmaktan insan olmak düzeyine ulaştı. Çünkü o, sanatı yarattığı için insandı. Artık dünyası sırf kendisiyle sınırlı değildi. Daha nice dünyalar, nice güzellikler, nice acılar vardı. Hayalgücüyle bencilliğinden kurtulup başka acıları, başka mutlulukları duydu. Dünyanın herhangi bir yerindeki haksızlıktan rahatsız oldu. Bunu kendisine yapılmış saydı.

Gelecekte dünya bir barış cennetine dönüşecekse, bu başarı sanatın olacaktır. Çünkü sanat sevgidir, insandaki iç güzelliğidir, insancıl duyguların boy attığı ortamdır. Başkasının acısını kendi acısı sayanlarla dolu bir dünyada kin ve nefret düşünülemez. Çağımızda hızla gelişen uygarlığa karşı, hep bir şeyler eksik kalıyor ve insanlar insan öldürmede birinci geliyorsa, bunun nedeni sanatın toplumdaki işlevinin gereken etkinlik düzeyine ulaşamamış olmasıdır. Çünkü insanlara sanatı öğretmek barışı öğretmektir. Kişi varlığını bilmediği şeyin eksikliğini duymaz. Bunun için ona, herkesin sanattan anladığı kadar insan olduğunu belletmek gerekir.

Sanat eğitimi almamış ve duyguları ilkel düzeyde kalmış insan için kötülük ve zarar ancak kendisi söz konusu olduğu zaman vardır. Amacımız bir dün yada yaşadığını kabullendiğinden acımasız olmayı ilke edinmiştir. "Büyük balık küçük balığı yutar." anlayışıyla geçtiği yerlerde acı ve gözyaşı bırakır. Kücükleri yutmak, büyüklere yutulmamak için alabildiğine hırçınlaşır. Zarar gördüğünde mutsuz, zarar verdiğinde mutlu olur. Ama insan gibi mutlu olmayı hiçbir zaman başaramaz. Atatürk'ün tanımladığı "....hayat damarlarından biri kopmuş..." insan işte budur.

ÇOCUKLARINI ADAYANLAR

Acılardan hep dirençli çocuklar yarattık
Gözlerinin içindeki ışıklara dek
Yaktık ormanlarını.
Nereye kaçabilirlerdi?
Gizlenecek etekleri yoktu kadınların,
Anaların elleri daha çiçekteyken
Bir fırtına
Bir dolu
bir yangın
Suskun savrulmalar inançsızlığın yıkıntılarında;
Çamur ve toz içinden çocuklar çıkardık
Ellerinde acının kan bulaşmış bıçağı
Damlayarak ucundan gözyaşları
Çocuklar kucakladık.
Sıkılı dişleriyle
Katıla katıla ağladılar;
Oyuncakları bezden
Oyuncakları renkli bir sözcük düşü
Yıldızlar bile ilk kez duyuyordu adını.

Acıların üstesinden gelemeyen yüreklerle
Kapandık odalara
Avuçlarımız gökyüzüne dönük
Hep bekledik bizim dışımızdan bir gücün
Çözmesini sorunları;
Çocuklar işte o gecelerden ağlamaya başladı
Dudakları çarpık
Alınları terli yorgunluklarla
Topladık odalara;
Yaşanan ve görülen zamanlarda
İnce bir kandil sızan
Yenik düşmüş çocukların gözyaşlarından,
Ellerimizle kopardık
Çığlığın o ince boynunu
Işıklar içinde şimdi acılar
Çocuklarla,
Zamana ve yaşama adandık.

Asım ÖZTÜRK

SAĞNAKTAN ÖNCE

Naim TİRALİ/Günlük

SAAT 16'ya doğru, konuklarımızla birlikte, otomobille Giresun'a doğru yollandık. Bulancak'tan Durcan Yaşacan da bize katıldı.

Giresun'un Ayvasıl'dan panoramik bir görünüşü vardır ya, arada bul. Rutubetten Giresun sanki sıra sıra tüller ardında gizlenmiş. Ancak Güre'ye yaklaşırken belirmeye başlıyor.

Önce Bahtiyar Dayımoğlu'nun Debboy'daki inşaatına bir göz atıyoruz. Kimseler yok. Sonra Kale'ye çıkmak için Kapukahveye yöneliyoruz. Sokakta oynayan çocuklar yolumuzu keserek, Kale yolunun onarım yüzünden kapalı olduğunu söylüyorlar. Eski yolu, nice dik ve bozuk olursa olsun, denemekten başka çare kalmıyor. Çünkü bir kenti en iyi görmenin ancak yüksek bir kuleden, tepeden ya da kaleden bakmakla mümkün olabileceğine inanmışımdır. İstiyorum ki, konuklarımız da Giresun'un güzelliğini Kale'den seyredebilsinler. Hele arkaya Giresun'un doğuşunu ve Gedikkaya'yı alan fotoğraflar da çekilmezse, Giresun gezisi sanki eksik kalmış gibi gelir bana.

Kale'den inince, Aksu'ya yöneliyoruz. Tünele varmadan dönüp, Goga'daki yalı parkında oturup çay içiyoruz. Hikâyeden konuşuyoruz. Durcan Yaşacan sorular soruyor, daha çok Sennur Sezer yanıtlıyor. Giresun'a giderken yol boyunca ve kentin içinde otomobille dolaşırken, eski yeni kimi öykülerimin geçtiği yerleri gösteriyorum.

Yeşilgiresun'a vardığımızda, ertesi gün gazete çıkmadığı için, Hasan Öğütçü'yü yalnız başına bizi bekler buluyoruz. Asma kattaki odasına çıkıyoruz. İlk işim, terden ıslanmış gömleğimi, yedeğiyle değiştirmek oluyor. Adnan Özyalçıner'in, Ali Avni Öneş'i tâ Yenilik günlerinden tanıdığım bildiğimden, Hasan Öğütçü'yü Ali Avni Öneş'in dayısının oğlu diye tanıtıyorum. Ali Avni'yi rahmetle anıyoruz. Bir yandan söyleşirken, bir yandan da 1944'te Yeşilgiresun'da çıkardığımız "Her Ay Bir Sayfa" adlı sanat köşesini gösteriyorum, eski ciltleri karıştırarak. O sırada, benimle yaşıt olan (1925) Yeşilgiresun'un ilk ciltlerini, eski yazıdan yeni yazıya geçiş ciltlerini inceliyor Adnan'la Sennur. Atatürk devrimlerinin en coşkulu yılları. Yazılar, şiirler...

Sennur Sezer, arada bir rastladığı ilginç bir şiiri, dizelere hakkını vererek okuyor bizlere. Hele kadınlar üstüne yazılmış bir manzumede söylenenleri okumakla da kalmıyor, aynen kaydediyor. Bir yazısında sözünü etmeyi düşünerek.

Gazeteden ayrılmadan, sırtımda yeniden ıslanan gömleği çıkarıp, kurumaya bıraktığım öbür gömleği giyiyorum. Hasan Öğütçü, kimileri tâ kuruluş gününden kalma emektar makineler hakkında bilgi verip, baskı makinesinin, elektrik kesildiği zaman, kolla nasıl çalıştırıldığını gösteriyor.

Giresun'u, biz otomobile yerleştikten sonra bastıran, şiddetli sağnak içinde geride bıraktık.

Piraziz: 26 Temmuz 1986.

Durcan Yaşacan'ın imza gününde soldan sağa: Naim Tirali, Ali Mustafa, Bahtiyar Dayımoğlu, Ahmet Özer, Durcan Yaşacan, Muammer Kotbaş.

Bulancak'ta ilk imza günü

BULANCAKTA bugüne kadar bir imza günü yapıldığını duymadım. Hatta Ordu'da ve Giresun'da da. Demek ki Bulancak böyle bir kültür olayında Durcan Yaşacan'ın çabasıyla ipi göğüslüyor.

Kitap imzalama töreninin, Belediye Salonunda, saat 14 ile 18 arasında olacağı duyurulmuştu. Beklenmedik konuklar gelmesi yüzünden saat 16.30'dan önce Piraziz'den yola çıkamadım.

Vardığımda, salonda kuyruk oluşturan kalabalık dağılmıştı. Ama yine de, dergi ve gazete kesikleriyle fotoğrafların süslediği panoları ilgiyle izleyen gençler, tek tek de olsa kitap alıp imzalatanlar görünüyordu. Durcan Yaşacan'dan sevinçle öğrendim ki, imzaladığı kitap sayısı iki yüzü çoktan aşmış.

Bunda, Bulancaklıların kültür ve sanat olaylarına açıklığı kadar, Durcan Yaşacan'ın işi iyi düzenlemesinin etkisi olduğu da yadsınamaz.

Bir şölen havasındaki salonun bir köşesinde, kitap satışını yapan genç kızlar, ömür köşede imzalanan kitapları paketleyen eşi ve çocukları... Ortadaki, çiçeklerle donatılmış büyük masada da, mutlu gününü yaşayan Durcan Yaşacan. Çevresinde, Giresun'dan, Trabzon'dan, Samsun'dan gelen konukları. Bir yığın kutlama telgrafı.

Önceki saatlerde kimler gelip gitti bilmiyorum. Ama ben oradayken tüccar Mustafa Altundağ, operatör Dr. Hüseyin Gülay, Dr. Ali Kurt, Vakfıkebir'e tayini çıkan Vergi Dairesi Müdürü Bilal Özata, Emniyet Şube Müdürlerinden Cengiz Yüksel geldiler. Yazar çizerlerden de, Giresun'dan Erden Menteşeoğlu'yla, Can Akengin'den sonra Giresun'un şiir bayrağını düşe kalka götüren Bahtiyar Dayımoğlu, Trabzon'dan Ahmet Özer, Ali Mustafa Muammer Kotbaş.

Belediye Salonunda, dergiler, kitaplar ve yazarlar üstüne başlayan söyleşimiz, kitap imzalama işi bittikten sonra da İskele Parkında sürdü. Trabzonlu konuklar yolcu olmasalar, bir de Durcan'ın karnı acıkmasa, belki geç vakte değin oturacaktık. Yine de ben Piraziz otobüsüne binmek için vedalaşırken, hava iyiden iyiye kararmıştı.

Piraziz: 13 Eylül 1986.

BULUŞMA

Buluştuk
Tutuştu ellerimiz
Gökten yıldızlar indi
üstümüze
Kabardı yüreğimiz
Her yer bizimdi
Işıdı dört yanımız
Ağaçlar otlar
evler yitti
silindi bütün dünya
Nerede olduğumuzu
iyice unuttuk
Yittik sevinin koynunda.

(27.12.1984)
Mehmet Aydın

ÖZLEM, UMUT ve SEVDA

Özcan İLTER

Özlem arttıkça sevgi de büyüyor... O, birbirini izleyen soğuk hava dalgalarının ardından martın yirmisinde pırıl pırıl bir gökyüzüyle karşılaşınca ayrımsadım bunu.

Özlem ve sevgi... Yaşamın denge uçları.

Bitmeyecekmiş gibi uzayıp giden günlerin büyüttüğü özlem, güneşin mavi gözlerinde (yürek hoplatan bir maviydi bu) sevgi tomurcuklarına dönüşmüştü gün boyu.

Özlemler... Anımsamalar... Umutlar... Ve yaşanan gerçekler!

Değişmez yatağında dönüp duran sular gibi çarptım kıyıdan kıyıya.

Bir '16 Mart' çıktı geldi uzaklardan. Doğanın yaşama soyunduğu bir ilkyaz gününde 'Çiçek Kırımı'nın yaşandığı bir '16 Mart'.

"Dünya tersine mi döndü ne? Bunca çiçek solarken bahar geldi de!" dizelerinde somutlaşan şaşkınlığım ve acım, yıllardır, dinmeyen bir yağmur gibi, oydu durdu içerimde bir yerleri...

Ya bir kuşun kanat sesinden, ya gökyüzüne el uzatmak isteyen bir tomurcuğun gizemli fısıltısından düştü o soru birdenbire usuma!

'Yaşananlar bir yinelenme midir?' diye.

Hayır! Hayır! Bir değişim zincirinin halkalarından başka bir şey değil yaşadıklarımız. Ne bugün dünün aynıdır, ne de yarın bugünün benzeri olacaktır.

Sonsuz bir koşu içinde doğa!.. İnsanlar!..

Umudu, sevgiyi, yaşamı ayakta tutacak gücü yeşertme koşusunda. Herşeye karşın yaşamı renklendirecek sevdalar ardında... Terkedilmez, terketmeyen sevdalar.

Terketmedi sevdan beni,
Aç kaldım, susuz kaldım,
Hayın, karanlıktı gece,
Can garip, can suskun,
Can paramparça...
Ve ellerim kelepçede,
Tütünsüz, uykusuz kaldım.
Terketmedi sevdan beni...

Ahmet Arif'in tadı tanımsız dizelerinde nice sevdaların sevdalıları can bulup karşımıza dikiliyorlar. Ve nice acılar bala dönüşüyor garip, suskun, paramparça canlarda.

Acılarımıza ortak olmuş ozanlarımız, sevinçlerimizle mutlanmış, 'hor baktık mı karıncaya / kırdık mı kanadını serçenin / vurduk mu karacanın yavrusunu / ya nasıl kıyarız insana' (1) dersen, yaşanası dünyalar düşlemişler bizler için. Çiçeği çiçek, bulutu bulut, insanı İNSAN olan bir dünya.

SEVİ

Doğdun
Adın yoktu
"Sevi" dediler
Işıkca, gülce, türküceydin
Haykırdılar dağlara Keremce
Yürekce, güneşce,
evrenceydin
Yazıldın sonsuza inanla.

Pınar GİRİFTİNOĞLU

.....
asmanın yaprakları bir örnek
yaprakların yanıbaşı serin su
takla atar mardinli güvercinler
bulutlar geçip gider uğultulu
bu işsizlik olmasa
geçim derdi olmasa
uzansak şu serin suyun başına
kavaklar hışırdasa dinlesek
uyusak uyansak gencelsek
açsak radyoyu sevinsek
balını balına katsak gözlerimizin
gülünü gülüne ellerimizin
insan insana kıymasa (1)
.....

Böyle demiş Hasan Hüseyin Güzelleme'sinde. Yüreğinden birşeyler koparıp can vermiş dizelerine...

Bir ilkyaz başlangıcının güzelliğinde yaşamı çok boyutlu duyumsamak damarlarımın içine esrik bir yağmurun serinliğini yayıyor.

Nasıl, nerede, ne zaman tutsak düştüğümüzü anımsayamadığım ve anımsamak da istemediğim bir sevdanın ırmaklarından kopup gelen serinliğini.

Bir esrik yağmur iner
Dudaklarından
Yükselir içimde sular (2)

Sanki ilk kez ışığı gördüm bugün... Tomurcuğu... Çiçeği... Sanki ilk kez umuda büründüm bugün... Sevdalandım da yeniden yeniden 'bir güzel dünya'ya, içimde bir bahçe deli çiçek açtı, o, gözlerinin deli ışığından.

Kaç kez ürperirken gördüm
ekinleri
Ve düşünürken
Delirip topraktan uğramış sarı
çiçekleri
Mayıs günü.
Sonra seni gördüm
Hoyrat, hırçın, deli.

Hasretle hasretle kadınlar
Yeleyle coşkuyla zulümle sen
Duyarlığı parmak uçlarının
Ellerinin dili

İçimde bir bahçe deli çiçek
O deli ışığı gözlerinin (2)

Uzattın ellerini 'düş' ülkesinden.. Bir ışık seliydin sen şimdi... Tutsaklığın, özgürlüğümdün.

(1) Hasan Hüseyin - Kızılkuğu
(2) Nuran Harirî - Bin Can İle

İŞTE ARSLAN PULATHANELİ

SÖYLEŞEN : AHMET ÖZER

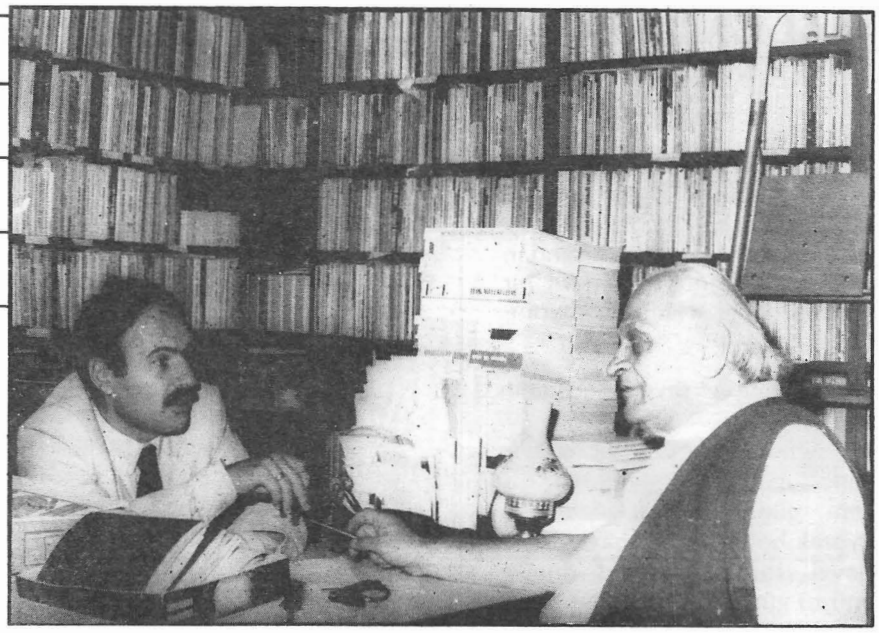

Arslan Pulathaneli

Salt yaşadığı yüzbinlik kent olan Trabzon'da değil, ülkemizde eşi benzeri olduğunu sanmadığım bir "zat-ı muhterem".

Ve hep beyefendi kalabilmeyi başarabilmiş; bir sevdalı, bir tutkun...

Kimi insan çiçeklerin, kuşların, kimisi hasretlerin adını kazır belleğine. Arslan Bey, kitapları kazımış hep. Kitaplarla yoğrulmuş, onlarla dayanılmaz bir sevdanın seveni olarak birliktelik oluşturmuş. Kerem ile Aslı, Leyla ile Mecnun örneği.

Gezdiği her kentin kitabevleri, eski zaman çarşıları, kaldırımlarda çiçek açan kitap sergileri, "dur" demiş ona. "Bizi atlayarak geçme."

Arslan Bey'i en azından otuz yıldır tanırım. Oysa onunla saatler süren söyleşilere, imza günlerinden tazecik kitap getirmelere, yeni çıkan yayınlara ortaklaşa göz gezdirmelere ve arşivine el sürmelere başlayalı, beş yılı geçmemiş daha.

Hayali'nin "Ol mâhiler ki derya içredir deryayı bilmezler" dizesinde belirttiği gibi, Arslan Bey'i su gözü gibi sevdiği kentte kimler tanır? Neler bilirler yaşamına dair?

Bir zamanlar ondan defterler, ders kitapları satın aldıklarını, oyuncak eşyalarla süslü vitrinini, tarihsel kimlik taşıyan işyerini ve her gün eviyle çalıştığı yer arasında, koltuğunda sımsıkı kavradığı dosyaları ve gazeteleriyle çoğu kez tek başına yürüyen "düşünceli adam" kimliğinden öte neler bilirler kimbilir?

Arslan Bey, yüreğinde hep bir eziklik taşımış. Çabasını, ördüğü kozasını, oluşturduğu dünyayı hep yalnız gezmiş. Ürettiği tüm çabayı hep içine sindirmiş, içinde yüzdürdüğü gemileri hiç bir limana çekmemiş. Bir sanatçıyla, bir yazarla yüzyüze geldiğinde sevgi/saygı halesi dolamış yüzünü. Kıpır kıpır olmuş yüreği. Ve bu davranışı, bu içinde fırtınalar esen adamı yazışmalara sürmüş.

Yazmış Arslan Bey. Pul göndermiş, kitap istemiş, belgeler edinmiş. Yüzlerce binlerce, onbinlerce kitap, gözleri, elleri ve beyni arasında sevgi çiçekleri açtırmış dünyasında. Arslan Bey, biriktirdiği bunca değerli yapıta hiçbir zaman çıkar sağlama tavrıyla yanaşmamış. Onları hep, gönül zenginliğinin birer köşetaşı olarak benimsemiş. Onları, sevgisine omuz veren eşi gibi sevmiş. Herbirinin, yerleştirildiği yerle yüreği arasına bir tel germiş, ve akımı vermiş bu tele. Nice ünlülerin, nice ünsüzlerin, şarkıcıların, şairlerin, devlet adamlarının, yazarların, araştırmacıların, kendine imzalanan kitabı koruyamadığı için kaldırımlara terkedenlerin, şiirle kurdukları köprüden elinden kitap bayrağıyla geçti, geçiyor Arslan Bey.

Ve bu söyleşide yer alacak kimliğini iyi okuyanlar, bir eski zaman masalını dinler gibi, bir uçan halıyla yolculuk eder gibi, kimileyin bulutlar üstünde, kimileyin denizin yirmi bin fersah altında, kimileyin de gerçeğin aynasında gezinecekler ve yaptıkları yolculuklarda yanlarına oturan kişinin belki de bir Arslan Bey olabileceğini düşünerek 'insana saygı'yı yeniden duyumsayacaklar. Ve insanın nice tutkular, nice sevdalar gezdiren bir yanardağ gibi yürek taşıdığına bir kez daha tanık olacaklardır.

Arslan Bey'i en iyi anlatabileceğimiz yer KIYI'ydı. KIYI'daki bu söyleşi düşüncesini aynı eziklikle karşılayan Arslan Bey'le kentimizden ülkemize bir uzun yolculuk başlatmakla mutluyuz.

Arslan Bey'le bu söyleşiyi, evinde yapıyoruz. İnsanı büyüleyecek bir güzelliğe sahip bir eski zaman evi. Her köşesinde, inceliğin, zevkin ve güzelliğin insanı etkileyen görünümü egemen. Evinin genişçe bir odası tümüyle kitaplık olarak ayrılmış. Arslan Bey'in dilinin döndüğü günden bugününe değin tüm tutkusunun boyverdiği kitaplarının bir kuyumcu ustalığıyla sergilendiği yere geçiyoruz. Bir yıl öncesinde de gördüğüm bu kitaplığa daha bir yakından bakıyor ve ilk sorumu soruyorum:

Bana, benim gördüğümü sanmadığın iki ilginç kitabı gösterebilir misin Arslan Ağabey?

(Arslan Bey, oturduğu yerden ayağa kalkıyor, kitaplığına boylu boyunca bir göz gezdirip iki kitap çıkarıyor.)

- Şu Neriman Hikmet'in kitabı. Sonralarda soyadı "Öztekin" olmuştur. *(Kapağı okuyor:)* **KONYA YOLUNDA TAHASSÜSLER. Tarih: 1932, Bürhaneddin Matbaası, 16 sayfa 15 kuruş. Şu da Melih ARTEL ile Orhan HANÇERLİOĞLU'nun ortaklaşa çıkardıkları KIVILCIM adlı şiir kitabı.** *(Kitabı birlikte inceliyoruz. 1936 yılında İstanbul'da basılmış. Kitabın 30 sayfasında Melih Artel'in, 18 sayfasında da Hançerlioğlu'nun şiirleri yer alıyor. Fiatı da 20 kuruş.)*

(Sayıları en azından 40'ı bulan metot defterlerinin içeriğini merak ederek soruyorum)

- Defterlerde ne gibi notlarınız var? Hangi konuları saptadınız?

- Şiir kitapları, şiir üzerine bilgi veren kitaplar, inceleme, anı, edebiyat tarihi, antolojiler... üzerine bilgiler, yazarlarının doğum yıllarına göre alfabetik olarak sıralanıyor.

- Peki; şair, şiir kitabının dışında roman, öykü ya da deneme kitapları üretmişse, bu toplamda ona da yer veriyor musunuz?

- Hayır, şairin romanı, öyküsü ilgilendirmiyor beni. Şiiri yetiyor bana.

(Arslan Bey'in kitaplar dünyasını baştan başa dolduran şiir kitaplarına göz gezdirdikten sonra,

- Neden şiire bu kadar önem verdiniz diyorum.

- Ortaokulda yerli romanlar biriktirirdim. Yedek subaylığım sırasında çeviri kitaplarım

vardı. O yıllarda bu tür kitaplar okunurdu. Sonraları şiir kitaplarına yöneldim.

Yedek subaylığım sırasında aldığım kalınca bir deftere, ön adı Ahmet olan üç şairimizin o güne kadar çıkan tüm şiirlerini yazmıştım. Ahmet Kutsi TECER, Ahmet Hamdi TANPINAR, Ahmet Muhip DIRANAS'ın şiirlerini yazdığım defterimi hâlâ saklarım.

(Bu noktada Arslan Bey'e kısa da olsa özgeçmişinden söz etmesini istedim. Özetle şunları söyledi:)

- 1919 yılında Trabzon'da doğdum. 1934'te ortaokulu, 1937'de de liseyi bitirdim. Daha sonra İstanbul Yüksek İktisat ve Ticaret Fakültesinde öğrenim gördüm. İzmir, Ankara ve Sarıkamışta yedek subaylık görevimi tamamladım. 40 yıl süren bir ticaret hayatım oldu. Her dönemin içinde hep kitaplarla başbaşa oldum.

- Kitaplığınıza kaynak olabilecek kişi ve kitaplar oldu mu?

- Amcalarım zamanının entellektüel kişileriydi. Çeşitli kuruluşlarda kuruculuk görevi üstlenmişlerdi. Sanat-kültür konularında biriktirdikleri kitapları vardı. EDEBİYAT-I UMUMİYE onlardan bana kalan en büyük mirastır.

(Masanın üstündeki eski yazılı ciltli yapıta birlikte eğiliyoruz. Arslan Bey, su içer gibi okuyor eski yazıları: Edebiyat-ı Umumiye, 1916-1919 yılları arasında, 110 sayı çıkmış, Haftalık dergi...)

- Doğrusu ilk kez adını duyuyorum bu derginin. Tanıyabileceğim sanatçıların adlarını okur musunuz Arslan Ağabey.

- Vedat Örfi, Faruk Nafiz, Halit Fahri, Süleyman Nesip...

(Arslan Bey, derginin tüm dökümünü yapmış. Dergide kaç şair, kaç şiiriyle yer almış ayrıntılı olarak bir deftere not edilmiş.)

- Şiir üzerine olan ilginin dergilerle gelişmesi nasıl olmuştur?

- Bak şekerim, bunlar MİLLİ MECMUA'dan arda kalanlar. *(Tevfik Fikret, Ziya Gökalp, Mehmet Akif özel bölümlü dergileri önüme sürüyor. Ve sürdürüyor konuşmasını)* Şiirlerin yer aldığı sayfaları, çocuk yaşlarımda, bugün affedemediğim bir davranışla kesip, bir yana koydum. Kestiğim şiirler çeşitli kutularda ama, dergiler yitip gittiler.

(Şiir sayfası kesilen bir derginin sayı ve tarihini okumasını rica ediyorum. Okuyor: Milli Mecmua, 5 Teşrinisani 1340, numara: 34 sayfa: 376. Oturduğumuz masanın kenarında bulunan defterlerden birini göstererek soruyorum:)

- Yıllar boyu, bıkıp usanmadan yaptığınız yazışmalardan söz etsek nasıl olur?

- Yazışmalar... Yazışmalar, benim yıllarımı dolduran en büyük tutkum. 1952 yılından beri, düzenli olarak binlerce istek mektubu yazdım. Bunun daha önceleri de var.

- Bir örnek verelim okurlarımız için.

- İşte, Coşkun Ertepınar. 1949'

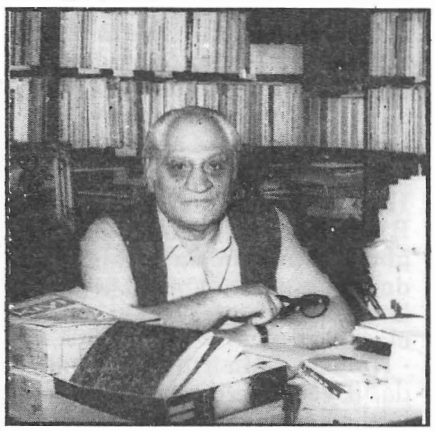

da İskenderun, 1954 Kayseri, 1956 Ankara, 1963 Ankara, 1973 Ankara, 1978 İstanbul, 1981 Ankara, 1982 Ankara tarihli kitaplarını türlü zorluklarla bulduğum adresinden isteyerek edindim. Bütün kitaplarını elde ettim. Yeri de 1914 doğumlu ozanların yanındadır.

- Aynı serüven Ümit Yaşar Oğuzcan için de geçerli sanırım.

- Evet, "Arslan Bey'i Takdim Edeyim" adlı yazısında *(29 Ağustos 1970, Yeni İstanbul) belirttiği gibi, yirmiye yakın değişik adresini sürekli izleyerek tüm kitaplarını edinmişimdir. Kendisiyle, 1970 yılında Trabzon'a geldiğinde tanıştık. Ümit Yaşar'a ilk mektubu, 25.4.1953 günü görevli olduğu, Turgutlu İş Bankası adresine yazmıştım. Aslında ondan önce yazdığım mektup, ilk mektup sayılır bu konuda. O da, o zamanlar İstanbul Radyosu Baş Spikerlerinden Şair Baki Süha Ediboğlu'na yazdığım mektuptur. Pullar gönderdim, kitaplarını istedim. İmzaladılar, gönderdiler.*

O yıllarda Kabataş Lisesi Edebiyat Öğretmeni olan Sayın Behçet NECATİGİL de kitabını istediğim şairlerden biriydi. Behçet Necatigil'e 8.2.1953 günü yazıp "EVLER kitabını istemiştim. O da istediğim kitabına şunları yazarak adıma postalamıştı: Arslan Pulathaneli için gösterdiği ilgiye teşekkür ederek, Evler'de... B.Necatigil 12.2.1953. Ayrıca Talât HALMAN'ın yazışmalarımızda da ayrı bir yeri vardır. Bütün kitaplarını, Amerika'dan adıma imzalayıp göndermiştir. Ayrıca Trabzonlu olan Annesi, eşimin yakın akrabasıydı.

- Şairlerin peşinden koşturmada, nasıl bir yol izlemişsinizdir Arslan Ağabey?

- Ünlüler sizin sevdiğiniz kadar size ilgi göstermiyorlar. Onların kitaplarını kitapçılardan ediniyorum. Şöhretin yarı yolunda olanlarla yazışmamız daha sıcak olmuştur.

- KIBRISlı şairlerle de uzun süre yazıştınız, yazışıyorsunuz sanırım.

- Özker YAŞİN bunların arasında büyük önem taşıyor. Kendisine 14.12.1952'de mektup yazıp, "OL ÂLEM" adlı şiir kitabını istemiştim, hemen göndermişti. Yıllar sonra 1984 Ekiminde eşimle Kıbrıs'a gittiğimde kendisiyle tanıştık. Bununla da kalmadı, benimle BAYRAK RADYO TELEVİZYONU adına bir söyleşi yapmıştı. Ardından da KIBRIS POSTASI gazetesinin 19 Ekim 1984 tarihli sayısında "Arslan Bey'i Takdim Edelim" adlı yazısını yayımlamıştı. Yazısının bir yerinde "...Türkiye'den, kitabımı izmalı olarak göndermemi isteyen, ilk aldığım mektup budur. Ne çok sevinmiştim..." diye belirtmişti. Özker Yaşin, 1932 doğumlu. Yani o yıllarda 20 yaşındadır. Kıbrıslı ozanlardan kitap yayınlayanların bütün kitapları bende vardır. Bu ozanlardan biri de URKIYE MİNE BALMAN'dır. Bu ozanın kitabını yıllar önce Larnaka'ya yazarak kendisinden istemiştim. Hemen göndermişti. Bizim pullarımız orda geçmediği için ona da tıpkı Özker Ya-

şin'e yaptığım gibi, yeni yayınlanan bir VARLIK yayını göndermiştim.

- Trabzon'da yaşayarak, böylesine bir tutkuyu taşıman gerçekten ilginç Arslan Ağabey. Böylesine sevgi, böylesine örneği olmayan çabalarınızla ne denli övünsek azdır... Başka kimlerle yazıştınız birkaç örnek daha vermeni rica edeceğim.

- 14.12.1952'de Çetin Altan'dan "ÜÇÜNCÜ MEVKİ" adlı bir şiir kitabını istemiştim. Fazıl Ahmet AYKAÇ'tan, "Divançe-i Fazıl"ı, Attila İLHAN'dan 22.2.1953'te "DUVAR"ı istemiştim. 22.3.1953 günü ise, bütün kitapları kitaplığımda olan Şukufe NİHAL'e bir mektup yazarak, her hangi bir kitabını imzalı olarak adıma göndermesini rica etmiştim. Ayrıca Nabi Üçüncüoğlu'na, 17.4.1961'de Torul adresine yazarak, tek kitabı "MEMLEKET"i istemiştim. Celal SILAY da 2.3.1966'da mektup yazıp kitap istediğim ozandı. Bu liste bugünlere kadar uzayıp geliyor. Bir ilginç mektuptan da burada söz etmek istiyorum. Yıllar önce, İsmail Safa ESGİN adlı şaire mektup yazıp "DAMLALAR II" adlı şiir kitabını istemiştim. Ne yazık ki 1971 yılında ölen Esgin'in bu kitabını bir süre sonra eşi adıma imzalayıp göndermişti.

- Son olarak kaçıncı mektubu yazdın Arslan Ağabey diye soruyorum

- En son 3060. mektubumu yazdım diyor. Mektup yazdıklarımın yüzde sekseninden mutlaka cevap almışımdır.

- Arslan Ağabey, bunca adresi, gazete ve dergilerde yazı yazmayan, kendine özgü kitabı yayınlanmayan bir kişi olarak, hem de bu kentte yaşayarak nasıl bir araya getirebildin? Bu zorluğu nasıl başardın?

- Gazete ve dergiler arasında soluk alıp veririm. Çok dikkatli bir okur'um. Gazetelerin umulmadık sayfalarından adresler ele geçiririm. Bunun yanında TELEFON REHBERLERİ benim en büyük yardımcım olmuştur adres bulmada.

- Bütün bu çalışmalarınızdan, saygıdeğer bu çabanızdan kimlerin haberi olmuştur bugüne değin?

(Bu sorumu, içe kapanık bir kimliğin sahibi Arslan Bey'in aşağı-yukarı nasıl cevaplandıracağını tahmin edebileceğimi düşünürken, birden önündeki kutudan bir kart çıkarıp bana uzatıyor. Ve "Burda yazıyor" diyor. Bakıyor ve okuyorum: **"Verdiğiniz bilgilere çok teşekkür ederim. Siz benden iyi izliyorsunuz. Bu işi size devretmeyi düşünüyorum; gazeteleri izlemem güç oluyor. 12.1.1979 SAMİ N. ÖZDEMİR"** *Evet, başta VARLIK YILLIĞI olmak üzere çeşitli dergilerde* **bibliyograf** *olarak görev yapan,* **nécrologe** *hazırlayan; kitap, gazete ve dergilere dair bilgileri, büyük bir titizlikle yoğuran, sayın Sami N. ÖZERDİM bile Arslan Bey'in pür-dikkat çabası karşısında, yıllardır yaptığı işten vazgeçmeyi düşünebiliyordu.)*

Sorumu, bir başka alana yöneltiyorum:

HALKEVLERİ YAYINLARI konusunda, sizin çok zengin bir arşivinizin olduğunu duymuştum. Bu konudaki notlarınıza bir göz atsak nasıl olur?

- Halkevlerinin Türkiye çapında, il ve ilçelerde yayınorganları çıkardıkları konusu beni çok ilgilendirmişti. Nelerin çıktığına dair merakım, bu konuda inceleme yapmaya yöneltti beni.

(Arslan Bey, bu arada yine ciltli bir defter çıkarıyor masanın üstüne, açıyor sayfalarını, ardından sürdürüyor konuşmasını):

Alfabetik sıraya göre, Halkevlerinin çıkardığı dergilerin adlarını, çıkış yıllarını, kaç sayı çıktıklarını araştırıp buldum. Burda şunu belirtmek istiyorum: Eskiden yalnız kitaplar derleniyordu, dergilerin derleme işi yapılmıyordu. Bir başka önemli durum da hangi halkevi yayın çıkarmışsa, çıkardığı yayını, bir başka Halkevine gönderiyordu. Böylelikle ortaya büyük bir kitaplık çıkıyordu.

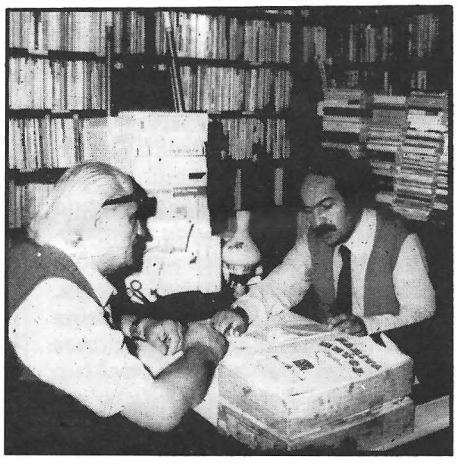

(Arslan Bey'e bu ana kadar soruları ben sordum. Bu anda, soruyu o yöneltti bana)

- Bana il ya da ilçe adlarından herhangi birini söyle, oranın Halkevinin çıkardığı yayınorganını, kaç yılında çıktığını, kaç sayı yayınlandığını söyleyeyim.

(Arslan Bey'in binlerce, on binlerce notu arasındaki bu beyinsel dikkati, bu ilgisi, bu sabrın zor tahammül gösteren şaşılası görünümü, beni hayretler içinde bıraktı) Birden **"ÇANAKKALE"** dedim. Arslan Bey.

- İl Çanakkale, Halkevi Adı: ANAFARTA. Temmuz 1934-Ocak 1943 yılları arası 9 sayı çıkmış.

DİYARBAKIR

- İl Diyarbakır, Halkevi Dergisinin adı, KARACADAĞ. Şubat 1938-Mayıs 1950 arası 137 sayı çıktı. Bu sayıların 12'si arşivimde var.

-Hangi Halkevinin hangi yayını çıkardığını da araştırdım. Dilersen bu konuda bilgi vereyim diyor ve sürdürüyor konuşmasını.

ADANA Halkevinin çıkardığı kitapların 12 tane olduğunu gördüm. Bunların arasında Yaşar Kemal'in (Kemal Sadık Göğçeli) AĞITLAR adlı şiir kitabı da bulunuyor. Ayrıca, Taha TOROS'un, 1939 yılında yayınlanan "ATATÜRK'ÜN ADANA SEYAHATLARI" kitabı da burada çıkmıştır. GAZİANTEP Halkevinin 34 tane yayını olduğu, MARDİN'in ise 9 tane olduğu bilgilerim arasındadır. Bir de ilçeden örnek vereyim: **EDREMİT** Halkevinin 2 yayını olduğu, bunlardan birinin "Tarihte Edremit Şehri" diğerinin de "Tarih-i Medeniyyede Kütüphaneler" adını taşıdığı da bilgilerim arasındadır.

- Arslan Ağabey diyorum,

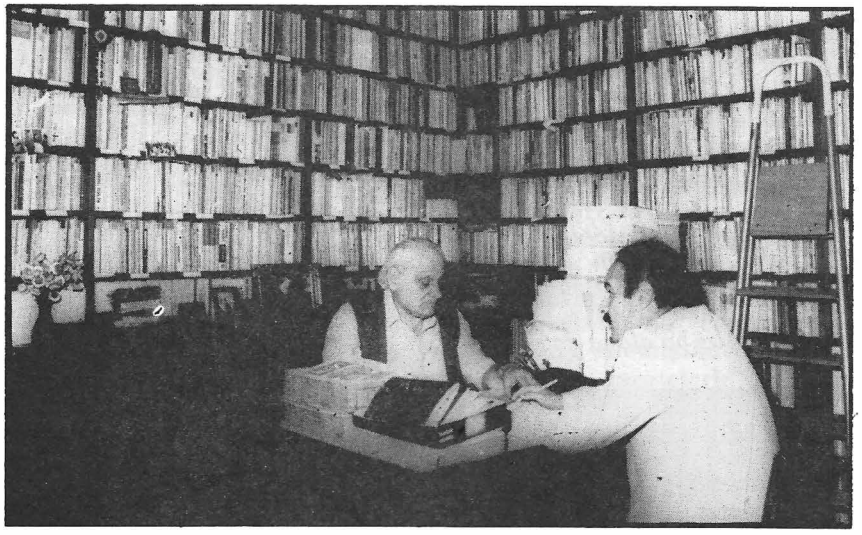

umarım siz, Osmanlıdan bu yana çıkan yayınlara dair de bir kaynakça oluşturmuşsunuzdur.

(Yarı gülerek, yarı ciddi. "sen çok şey karıştırıyorsun, yaman soru soruyorsun" diyor ve bir başka ciltli defteri önüme sürüyor. Başlığına bakıyorum: "TÜRKİYE'DE BASILI GAZETE VE DERGİLERİN LİSTESİ" (Arslan Bey, defterin kapağını aralıyor, okumaya başlıyor...)

- Takvim-i Vekayi (1831), Ceride-i Havadis (1840), Tercüman-ı Ahval (1860)...

(Yıl yıl hangi yayınların çıktığını gösterir notların yanında, sürekli çıkan yayınorganlarını hangi konulardan söz ettiği de ayrıca belirtiliyor. Şaşırıp kalıyorum. Bunca bilginin toplamının devletin arşivlerinde bile zor bulunabileceğini düşünüyorum. Kafamda bir yılın tarihini tutup söylüyorum: 1908 Arslan Bey, 1908 yılında 90 süreli yayının adını içeren bir listeyi, alfabetik sırasına göre okumaya başlıyor. Bunlardan, GEVEZE, SERBESTİ, AKSİSEDA, BARİKA, HANIMLAR ÂLEMİ... adlarını aklımda tutmaya çalışıyorum. 1909 tarihini veriyorum:

- 1909 yılında 32 tane diyor. EŞREF, RESİMLİ İSTANBUL, ŞEHBAL, SEDA-İ MİLLET... uzayıp giden listeden notlarıma geçirdiklerim oluyor.

- Peki o yılda Trabzon'da hangi yayınlar çıkmıştı diye soruyorum:

- KEHKEŞAN ile ENVAR-I VİCDAN. "Envar-ı Vicdan"ın ciltli bir takımı bende var.

(Bu dergiyi ilk kez 1982 yılında, İzmir'de, sanatçı dostum Efdal SEVİNÇLİ'nin arşivinde görmüştüm.)

- 25 yayın organının adı var bu defterde. NEDİM, ANADOLUDA YENİGÜN, EDEBİ MECMUA, DECCAL adlarını yoğun Osmanlıca sözcükler arasından çekip alıyorum.

- 1923 diyorum. Biraz da Cumhuriyetimizin kuruluş yılını düşünerek.

- 12 tane diyor Arslan Ağabey. Ve sıralıyor: KELEBEK, ZÜMRÜT ANKA, MİLLİ MECMUA

(1935'te YÜCEL'in, 1936'da AĞAÇ'ın, yine 1936'da çıkan "KÜLTÜR HAFTASI"nın, 21 sayılık toplamının, onbinlerce kitaptan oluşan kitaplığının bir bölümünü oluşturduğunu belirtti Arslan Bey. Ardından benim de birçok sayısında ürünlerimin yayınlandığı, YANSIMA ile PAPİRÜS'ün tüm sayılarının arşivinde olduğunu açıkladı.)

- Peki yurt dışındaki, yayınlar konusunda da mutlaka bir bilgi toplamın vardır değil mi?

- Evet o konuda da listelerim var. Şurdan birkaç örnek vereyim:

(Arslan Bey, bu noktada, 1875-1920 yılları arası AZERBAYCAN'da, 1883-1924 yılları arasında KIRIM'da, 1888-1922 yılları arasında KIBRIS'ta çıkan yayınların uzunca bir listesini okudu. Bu liste uzayıp gitti.)

(Arslan Bey'in kitaplığında rulo edilmiş kâğıtlar dikkatimi çekiyor. Kalınlığından, kat kat oluşlarından, uzun boylu üç adam boyunda olduğunu tahmin ettiğim ruloların sırrını soruyorum.):

Bunlar DİVAN, TEKKE ve HALK ŞAİRLERİ nin yaşadığı yüzyıllara göre dağılımıyla, doğum ve ölüm yıllarını gösteren listelerdir. *(Arslan Bey, birden ayağa kalkıyor, elindeki ruloyu boşluğa salıyor ve konuşuyor.)* DİVAN EDEBİYATInı HOCA AHMET FATİH'ten başlatıyorum. Liste, MEVLANA, SULTAN VELED, AHMEDİ, AVNİ, EDİRNELİ NAZMİ, YAŞAR ŞADİ... gibi şairlerden FUZULİ'lere, NEDİMlere uzanıyor.

(Arslan Bey, çözdüğü ruloyu aynı hızla yeniden dürüp, bir başkasına el atıyor. TEKKE ŞAİRLERİ başlığı altındaki ruloyu okumaya başlıyor) HOCA AHMET FAKİH, ŞEYYAT HAMZA, SULTAN VELED, EDİP FARABİ, KULOĞLU MUSTAFA, SİNAN ÜMMİ, GAYBİ SUNULLAH... *(Arslan Bey, bu ruloyu da aynı alışkanlıkla dürüp, bir başkasını çözüyor: HALK ŞAİRLERİ. 16. Yüzyıldan başlayarak, günümüze doğru okumasını sürdürüyor: KARACAOĞLAN, KUL MEHMET, ÖKSÜZ DEDE, AŞIK GARİP, GEVHERİ, EMRAH... listeyi günümüze değin getiriyor. Bu alanın son rulosu GÜNÜMÜZ HALK OZANLARI başlığını taşıyor. ALİ İZZET ÖZKAN'ı, TALİBİ COŞKUN'u, ŞEMSİ YASTIMAN'ı, DAVUT SULARI'yı, MURAT ÇOBANOĞLU'nu, AŞIK İHSANI'yi, REYHANİ'yi, MAHSUNİ'yi bu listesinde bir araya getiriyor.)*

- Sanıyorum "AŞIKLAR BAYRAMLARI" da sizi ilgilendirmiştir Arslan Ağabey. Onlara dair ne gibi notlarınız olmuştur?

- Evet, şu liste de Aşıklar Bayramına ait. Şenliğe kimler katıldı, kimler dereceye girdi, neler kazandılar, hepsini bu defterde topladım.

- Arslan Ağabey diyorum. DERGİLER konusu beni de hayli ilgilendirmiş bir konudur. 20 yıldır çıkan pek çok sanat-kültür dergisinin tümü elimin altındadır. Sizin bu ko-

nudaki çabanızı bir öğrensek ne dersiniz?

- Kitaplığımdaki dergileri söyle sıralayabilirim: MALÛMAT (1. cilt, Tarih: 1311, 24 sayı), MEKTEP (5 cilt, 1307-1311), SERVET-İ FÜNUN (57. cilt), HEKİM, KEHKEŞAN, ENVAR-I VİCDAN (1 ve 2. cilt, 1325), AŞİYAN (1 ve 2. cilt, 1324), REBAP (1324), KARAGÖZ Gazeteleri ve HAYAT (1926, 52 sayı) Bütün bu saydığım dergiler eski yazıyladır.

- Peki yeni yazıyla çıkan dergilerin hangileri yer almış kitaplığınızda?

TÜRK DİLİ DERGİSİ, TÜRK DİLİ BELLETEN, ÜLKÜ, FİKİRLER, YÜCEL, ÇINARALTI, DOĞU (Zonguldak'ta çıkmıştır) VARLIK dergisini de 1946'dan beri izlerim, hepsi vardır bende. Diğerleri de şöyle: KAYNAK, ŞADIRVAN, HİSAR, YEDİTEPE, İSTANBUL, YELKENDOST, PAPİRÜS, YENİ EDEBİYAT, GÜNEY, ÖZÜN, YANSIMA, YENİ A, MİLLİYET/SANAT, TÜRKİYE YAZILARI, YAZKO EDEBİYAT-SANAT OLAYI, GÖSTERİ, YENİLİK.... Bu arada Trabzon'da çıkan pek çok dergiler vardır arşivimde. Tabii, Trabzon'un basımevlerinde basılan kitapların bir çoğunu buna katabiliriz. Gerçi Trabzon'un hayatımda önemli bir yeri var. Buraya ait yayınları ayrı bir bölümde saklıyorum.

- Şiire, şiir kitaplarına, yayınlara bunca ilginin yanında, sanırım gazetelerin sanat sayfalarıyla da yakın bağın olmuştur.

- O konuda da bir şeyler topladık. ULUS'un Güzel Sanatlar Sayfası, (1942-1945) VATAN (1953-1956), AKŞAM (1953-1954), DÜNYA Sanat Eki (1953), Dünya Sanat Sayfası (1953), Trabzon'da çıkan Ö.T. Eyuboğlu'nun HAKİMİYET'inin (1-85 arası) sanat sayfaları. Tercüman'ın (1958-1959 yılında) çıkardığı sanat sayfaları, ULUS'un 1970'de çıkardığı sayfalardan 49 tanesi ve Cumhuriyet'in, 1970-1971'lerde verdiği 12 sayılık eklerin tümü. Bu arada Yeni Gazeteyi, Yeni ortamı da sayabilirim.

- Aradığınız kitaplar, gazeteler, ekler ve dergilerle ilgili nasıl bir yol izliyorsunuz Arslan Ağabey?

- Listeler hazırlarım. Aradığım yayınları bulunca, listedeki adı çizerim, yeni listeler hazırlarım.

(Arslan Bey'in 20.000 cilt tutarındaki kitaplığının üçte biri folklor üzerine yazılmış yayınlardan oluşuyor. Bu nedenle söyleşimizi bu alana da yönelttik.)

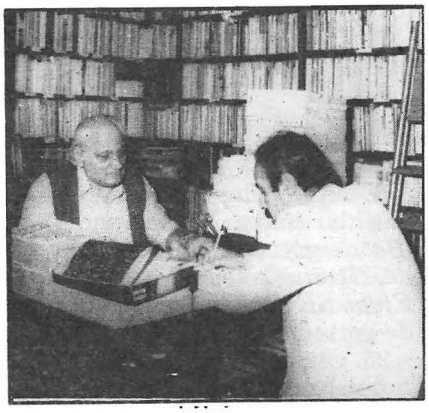

- Folklor konusunda nasıl bir çabanız oldu?

- Şiir kitaplarının bende oluşturduğu ilgi ve sevgiye benzer bir tutku da folklor alanında oluştu. Folklorun pratik alanına ilgi duymadım. Teorik alanda çıkan yayınları yıllar boyu derledim. *(Arslan Bey, bu arada folklor uzmanlarını bir arada gösteren ciltli bir defter çıkardı. Bir çoğunun kitabı imzalı olarak kitaplığında vardı. Oluşturduğu toplamın bir bölümünü okumasını istedim.)* Sadi Yaver Ataman, Metin And, İlhan Başgöz, M.Halit Bayrı, Şevket Beysanoğlu, Pertev Naili Boratav, Cahit Öztelli, Sedat Veyis Örnek... *(Liste uzayıp gidiyor)*

- KADIN ŞAİRLER konusunda da söyleyecekleriniz vardır sanırım.

- Bak, bu konuda bir fihristim var. Ancak çoğu kadın şairlerimizin doğum tarihlerini bulmakta güçlük çektim, çekiyorum da. Çoğunun biyografisinde doğum tarihi yer almıyor. *(Arslan Bey, elindeki fihristen, kitabı olan kadın şairlerimizi sıralıyor. Melisa Gürpınarlar. Gülten Akın'lar, Sennur Sezer'ler. Nurten Çelebioğlu'lar, Julide Gülizar'lar yanyana yer alıyorlar defterde.)*

(Arslan Bey, bu arada hangi ilimizde hangi şiir kitaplarının basıldığını da saptamış. Bu konuda şunları söyledi:)

1932 yılından bu yana, il il hangi basımevlerinde hangi şiir kitaplarının basıldığı da işte bu defterde yazılı. *(Şaşkınlığım bir kat daha artıyor. Böylesine ilgiyi, böylesine tutkuyu yüreğinde taşıyan bir ikinci insanın şu yerküre yaşadığını sanmıyorum. Arslan Bey sürdürüyor konuşmasını)* Bu defterde Konya'dan Malatya'ya, Sivas'tan Erzurum'a bütün illerin basımevlerinden çıkan şiir kitaplarının adları var, diyor.

- İsterseniz yine ADANA konusunda bize bilgi verin. Birkaç örnek yeter.

- Suat Salih ASRAL (1939, Zuhal'in Halkaları), Cemal HOŞGÖR (1957, Duvar), Ömer NİDA (1958, İskelede Işık), Celal ÇUMRALI (1959, Mavi Dünya), Gülgün KOÇMAN *(1970, Menekşelendi Sular)*...

(Arslan Bey'in kendine özgü, incecik özenli el yazısıyla oluşturduğu "ŞAİRLER ve YAZARLAR SÖZLÜĞÜ"nün içinde, başka "sözlük"ler, fihristler yer alıyor. Hepsini çevreleyen bir lastik bantı, her sözlüğe bakışta bileğine geçiriyor, daha sonra yeniden "sözlüğe" kuşandırıyor. Defteri elime alıyorum. Nice şair dostlarım, arkadaşlarım, Arslan Bey'in bu saygın çabasından habersiz elyazışı sözlükte yerlerini alıyorlar. Yakından inceliyorum: Ahmet Telli, Gültekin Emre, Hüseyin Atabaş, Asım Öztürk, Metin Güven, Hicri İzgören, Hüseyin Alemdar, Adnan Yücel.... küçücük sayfalarda, doğum yerleri, yılları ve şiir kitaplarının adlarıyla atıyorlar.)

- Arslan Ağabey, "Ortak Şiir Kitabı" çıkaranlar olmuştur. Bunlara ait neler saptadığını da öğrenmek isterim.

- Bazı şairler ortak bir ad bulup, bu adla kitaplar yayınladılar. Kitap adlarından bir kısmı şöyle: HAMLECİLER, ONLAR, BEŞİBİRYERDE, OLUŞUM, ADIMLAR, BAŞKENTTEN DAMLALAR, ESİNTİLER...

(Arslan Bey'in kitaplığının bir bölümü baştan başa kutularla

dolu. Çorap kutuları, gömlek kutuları üst üste sıralanmış, üzerlerinde etiketler, etiketlerde tarihler...)

- Kutularda neler var Arslan Ağabey diyorum

- Bir kısmında yıllardan beri çıkan gazetelerde, sanat, kültür, şiir, edebiyat üzerine yayınlanan yazılar, resimler yer alıyor.

- Kupürlerin başlangıç tarihi konusunda neler söylersiniz?

- 1958 yılından beri düzenli olarak bu tür yazıları, ilânları, resimleri kesip biriktiyorum. Yıllara göre de kutulara yerleştiriyorum.

- Bir kutuya baksak, nasıl olur?

- Bir dakika diyor. Sana başka bir şey göstereyim. Bak bu kutuda "YUNUS NADİ MÜKÂFATLI ŞİİR MÜSABAKASI'na katılan bütün adayların ürünleriyle, dereceye girenlerin şiirleri yer alıyor. Yunus Nadi üzerine, birincisi 1951-1952 döneminde, ikincisi de 1956-1957'de iki defa şiir yarışması açılmıştır. *(Yarışmaya katılan adayların ürünlerine bakıyorum. Çoğu adları hiç tanımıyorum)*

- 1956-1957 döneminde dereceye girenler kimlerdir, bir görsek diyorum.

- 1. lik Asaf Çiğiltepe'nin. 2. lik Şükrü Sarı'nın, 3. lük de Cengiz Tosun'un. *(Asaf Çiğiltepe adı bir eziklik dolduruyor içime. Sanatının, tiyatrosunun en verimli çağında bir trafik kazasının alıp götürdüğü Çiğiltepe, meğer şiirde de "varım" diyebilmiş o yıllar.)*

Arslan Bey'in ilginç bir hünerini de burada anlatmak istiyorum:

(Aziz Nesin, 1984 yılının 17-18 Kasım günleri Trabzon'da açılan kitap fuarında okurlarına kitaplarını imzalamıştı. Arslan Bey. Aziz Nesin'e o günlerde, içi şiirlerle dolu bir bloknot vermişti. Üzerinde VEDİA NESİN'İN ŞİİRLERİ yazılı bu defterdeki şiirler, Aziz Nesin'in, 40-50 yıl önce, Sedat Simavi'nin çıkardığı YEDİGÜN dergisinde yayınladığı şiirlerdi. Aziz Nesin yıllar öncesinde, Arslan Bey'in derlediği bu şiirleri bir yandan okurken diğer yandan da okurlarına kitaplarını imzalamıştı. Her şiirine duyduğu şaşkınlık kadar, Arslan Bey'in emeğine de sevgiyle eğilmeyi ihmal etmemişti Nesin Usta.)

- Arslan Ağabey, birkaç yıl önce, 10—16 Kasım günleri Atatürk Haftası nedeniyle, sizin 10 Kasım 1938 ve onu izleyen günlerin gazetelerini birkaç kez sevgili Orhan Karaali'nin kitabevinin ön camlarından okumuş, izlemiştik. O günlerde çıkan gazetelerle ilgili bir anınız olsa gerek.

- Atatürk öldüğünde İstanbul'da Üniversite öğrencisiydim. Yüksek okul öğrencileri olarak ona saygı duruşunda bulunduk. Ankara'ya gönderilirken düzenlenen törende yer aldık. O günlerde düzenlenen törenleri gösteren CUMHURİYET, AKŞAM ve ULUS gazetelerini aldım, biriktirdim. Yıllar boyu da sakladım. 48 yıl oldu. 3-4 defa bunları sergiledim. Ayrıca Atatürk'ün naaşının Ankara'ya götürülüşünün fotoğraflarıyla, Trabzon'u, Cumhuriyetten bu yana gösteren fotoğrafları sergiledim. Dileğim, bu belgeleri ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜNÜN 50. YILINDA, 1988'de toplu olarak sergilemek.

- Arslan Ağabey, kitaplığınızda, kimi ilginç kitapların olduğu bir gerçek. İlk soruma gösterdiğiniz ilginç örneklerden başka neler gösterebilirsiniz?

- Yıllar boyu biriktirdiğim şiir kitapları arasında edebiyat dışında üne sahip kişilerin bastırdığı kitaplar da var.

- Birer örnek verebilir misiniz?

- Zeki Müren, Erol Büyükburç, Yasemin Kumral, İlhan İrem'in yayınladığı şiir kitapları da var kitaplığımda.

- Yurt dışı Türk Edebiyatına dair kitaplığınızda ayrıntılı bir kaynakça var mıdır?

- Ünlü sanatçılarımızın hangi ülkelerde, hangi yıllarda ürünlerinin yayınlandığını gösteren bir defterim var, pek çok sanatçı burda yer alıyor.

- "Meşhur Edebiyatçılarımız" a dair bir kaynakçanızın olduğunu biliyordum. Bu konuda bizlere neler söylersiniz?

- Bütün Meşhur Edebiyatçılarımızın adlarını, teker teker bir deftere yazdım. Doğum, ölüm tarihleriyle, bütün eserlerinin adları burda belirtiliyor. Daha önce de belirttiğim gibi sair ve yazar sözlükleri bu alanda yetersiz. Çok özet bilgiler veriyorlar. Benim çalışmam epey ayrıntılar taşıyor.

- "Meşhur"lardan birkaç örnek versek nasıl olur?

- Abdülbaki GÖLPINARLI, Refik Ahmet SEVENGİL, Fuat KÖPRÜLÜ, Vasfi Mahir KOCATÜRK, Hasan-Ali YÜCEL... Yücel'in çeşitli türlerde yayınlanmış 35 kitabının adlarını buraya not ettim. *(Arslan Bey, bu noktada bir başka örneğe yöneldi;)* Çocuk yaşlarında, genç yaşlarda şiir kitabı yayınlayan şairler için de bir ayrı bir defter tuttum. Yirmi yaşın altında, hatta 8-10 yaşlarında şiir kitabı çıkaran 'şair' lere de rastlamak mümkünmüş. Bak örnek vereyim: Orhan Hançerlioğlu "KIVILCIM", Adnan BENK "Sükutun Hataları", Çetin Altan "ÜÇÜNCÜ MEVKİ" ilk gençlik ürünleridir. Biliyorsun bu kişiler, bir daha şiir yazmadılar.

(Arslan Bey'in kitaplığının alt bölmeleri dolduran kutuları göstererek sordum)

- Bu kutuların kitaplığınızdaki görevi nedir?

- Bir kısmının içinde adıma gönderilen mektuplar. Hepsini de zarflarıyla saklıyorum. Ayrıca bayram kartları, kütüphaneler hakkında bilgi veren gazete kupürleri, yakın dostlarımın evlenme davetiyeleri...

- Arslan Ağabey, binlerce kitabın, derginin, bilginin, belgenin yer aldığı kitaplığını, hiç göremeyecek kişilere anlatabilirsiniz?

(Arslan Bey, giriş kapısı dışında üç duvarlarını kitapların süslediği kitaplığının bir krokisini çıkarıp masanın üstüne seriyor ve anlatıyor.)

- En üstte dergiler (Ülkü, Türk Dili, Türk Kültürü, Yazko, Papirüs, İl Yıllıkları, Hisar, Büyük Ülkü, Çınaraltı, Hayat, Servet-i Fünun, Mektep, Süs, Fikirler, Milliyet Sanat, İstanbul, Milli Kultur, Gösteri, Sanat Olayı, Türk Dili Belleten, Yelken, Ilgaz, İnan...

YILLIKLAR; Varlık, Nesin Vakfı, Memet Fuat'ın Seçtikleri, Edebiyatçılar Birliği Yıllıkları. Ayrıca Vatan, Türkiye, Sinan Yıllakları...

Şark Klâsikleri, 1000 Temel Eser, 1001 Temel Eser...
Müzikle ilgili yüzlerce yayın. Tiyatro ile ilgili yine yüzlerce yayın. Bulmaca çözdüğüm için adıma gönderilen sayıları 50'ye yakın kitap. **(Arslan Bey'in burada bir başka hünerini de belirtmek istiyorum: Yıllar boyu ülke çapında gazetelerin bulmacalarıyla haşırneşir olmuş birkaç addan biridir O. Milliyet ve Cumhuriyet Gazetelerindeki ödüllü bulmacaların pek çoğunu çözerek kazandığı kitaplarla kitaplığına ayrı bir bölüm eklemiştir. Tıpkı Orhan Karaali, Ahmet Selim Teymur gibi.)**

Atatürk'le ilgili kitaplar, Atatürk konusunda, yayınlanan albümler Trabzon'da yayınlanan kitap ve dergiler *(Eski ve yeni yazıyla çıkanların tümü)*
DİVANLAR: Zati, Nev'i, Hayreti, Kadı Burhaneddin, Yahya Bey, Nail-i Kadim, Cevri Divanları... Ömer Hayyam çevirileri...
Alt sırada ise şunlar yer alıyor: MEVLANA üzerine toplam 120 kitap, YUNUS'a dair 30-40 kitap, FUZULİ, BAKİ, NEDİM'e dair kitaplar...
III. sırada doğum yıllarına göre şu adlar yer alıyor: Şinasi, Namık Kemal, Muallim Naci, Fikret, Akif, Gökalp, Neyzen, Yahya Kemal, Haşim, Yusuf Ziya... Faruk Nafiz... Tanpınar... Dağlarca... Hasan Hüseyin... Edip Cansever... 1930'lu, 1940'lı, 50 ve 60'lı yıllarda doğan şairlerin tüm şiir kitapları.
Alt Bölmelerde: Edebiyat tarihleri, eski yazıyla çıkanlar dahil, günümüze kadar basılan bütün şiir antolojileri.
Çeviri şiirlerle ilgili kitaplar, Folklor ve Halk Şairleri üzerine kitaplar. KIBRISLI şairlere ait özel bölüm

TRABZONLA İLGİLİ ÖZEL BÖLÜM: Trabzonlu şairler, yazarlar, siyasetçiler, basın, kitaplar... Trabzon Halkevinin görev yaptığı yıllarda, kaç oyun sahnelendiği, temsillerde kimlerin rol aldığı, temsillerin hangi tarihlerde sahnelendiğine ait bilgileri fotoğraflarıyla birlikte bir araya getirdim. Trabzon'daki kulüplerinin kurduğu tiyatrolar, sahnelediği oyunlar, rol alan oyuncular, oyunlara ait fotoğraflarla ilgili arşiv hazırladım. Halkevinin başkanlarının adlarını araştırdım. Biyografilerini hazırladım.

(Arslan Bey'in kitap dünyasına dair şu ana değin saptadığım bilgiler, söyleşimizde ele aldığımız konular, onun tüm çalışmalarının sanırım yüzde otuzunu geçmez. Onun ürettiği bu dünyayı, binlerce sayfadan oluşan 4-5 ciltte anlatmak bile zor. Gecenin geç vakitlerine değin süren söyleşimizde, bana bunca bilgiyi aktarırken yüzünde en ufak bir yorgunluk izi görmedim. Yıllardır taşıdığı coşku dolu kimliğiyle anlattı, açıkladı, tanıttı, öğretti, yoğurdu Arslan Bey.)

- Eviniz her kişinin üzerinde derin etkiler bırakacak görkemli bir yapıda. Merdivenler, tavanlar, avizeler, koltuklar, evin her yöresinden güzellikler sunan her tür çiçekler, duvarları süsleyen tablolar, biblolar, estetik bir düzeyde. Bu ev, sizin çalışmalarınızı dört yönden tamamlıyor sanırım. Evinizle ilgili neler söylersiniz?

- Bu eve 1933'te taşındık. "10. Yıl" kutlamalarının sevincini burda yaşadım. Coşkulu günlerdi o günler. Evi de kendi zevkimize göre döşedik. Eşimin beğenisinin bunda rolü büyüktür. Kitaplığımın bugünkü duruma gelmesinde olsun, eski kaynakları sağlamamda olsun onun bana verdiği destek büyüktür. Trabzon'un eski ailelerine yaptığı her ziyarette, beni mutlu edecek fotoğraflar, kitaplar, bilgilerle dönmesi, bu çalışmalardaki emeği kadar, yaptığım işe bağlılığını da gösterir.

- Arslan Ağabey, öğrenim yıllarınızda kitaba sizin gibi meraklı bir arkadaşınız oldu mu?

- Hayır. O yıllarda okul hayli zamanımızı alırdı. Kahve hayatı da öğrenciye kesinlikle yasaktı. Kitapçı olarak da ünlü kitapçı Kitabi Hamdi Efendi (Ressam Orhan PEKER'in büyükbabası) den başka yok gibiydi. Her şeyi kendi çabamla oluşturdum.

- Bunca şiir kitabı biriktiren bir kişi olarak, ezberinde kaç şiir vardır?

- Hiç bir şiiri ezberleyemedim. Öğrenim yıllarımda fen derslerinde daha başarılıydım. Yazı denemeleri de şiir de hiç yazmadım. Yazmak çok zor gelmiştir bana.
(Bunca notun, bunca arşiv bilgisinin, onda yazı yazacak bir güç, bir zaman bırakmadığını düşündüm)

- Arslan Ağabey, size şiir üzerine bir soru sormak istiyorum. Aşağı yukarı bir yüzyıllık şiirler toplamı kitaplığınızda yanyana. Bu şiirlere bakarken, şiirin iyisi-kötüsü arasında bir yorum yapıyor musunuz?

- Şiirin her türlüsünü seviyorum. Şiirsel söyleyiş farklarını görüyor anlıyorum. Ancak yetişme durumun nedeniyle, Divan Edebiyatını, Yunus'u, Hece şiirini, Halk şiirini daha çok severek okuyorum. Şiiri "madde" olarak seviyorum desem yeridir.

- Özel yaşantının kitapla çakışan yanlarını nasıl özetlersin?

- TV'ye büyük bir düşkünlüğüm yok. İçe kapanık bir kişi olduğum için pek çok kişi benim bu dünyamdan habersizdir. Zamanımın büyük bir bölümü bildiğin gibi 5-6 metre karelik oturma yerinde geçiyor. Artık bütün zamanımı bu işe yönelttim. Başka bir iş yapmıyorum. Buraya her gün bir memurun dairesine gider gibi gidiyorum. Dostlarım, arkadaşlarım, sanatseverler bana uğramadan geçmezler. Gazeteleri inceler, armağanlı bulmacaları çözmeye çalışır, yeni yayınlar konusunda bilgi alışverişinde bulunurum. Ayrıca ayın belli zamanlarında kitabevlerine uğrar, dergileri, kitapları izlerim. Bana ilginç gelen bilgileri not ederim. Akşam eve gelince bunları defterime işlerim. Her kitabın bende ayrı bir serüveni, ayrı bir hikâyesi vardır.

(İşyerinin duvarında adına imzalı şair fotoğrafları bulunan kaç insanımız vardır şu elli milyonluk Türkiye'de? diye dü-

şünüyorum. Arslan Bey'e imzalanan iki fotoğraf-Ümit Yaşar Oğuzcan ile Şinasi Özdenoğlu'nun fotoğrafları şimdilerde kitaplığının bir bölümünde varlığını sürdürüyor.)

- Yiten, yitirilen kitabınız oldu mu Arslan Ağabey?

- Bir çoğu iki kat fiyatına mal olmuş kitaplarımı, kitabın önemini, değerini bilmeyen insana nasıl vereyim? Ancak kitabın ne olduğunu bilen herkes kitaplığımdan yararlanmıştır. Kitaplar örselenince çok üzülürüm. Benim onları okurkenki titizliğimi kaç kişi gösterebilir kimbilir? Ben bazı kitapların yeni basımları çıkınca da almazlık edemeyen bir kişiyim. Verdiğim her kitabı, dergiyi, broşürü kime ne zaman vermişsem mutlaka not ederim. Geri alınca da notumu çizerim.

- Tüm kitaplarınızı bir yerde sergilemek ister misiniz? Böyle bir duygu içinizden geçer mi?

- Bu teklif, bir devlet kuruluşu, bir resmi kuruluş tarafından iyi bir ortam hazırlanarak yapılırsa severek kabullenirim, memnun olurum.

(Arslan Bey'in kitap dünyasının görmeyenlerce de görülebilmesi için böyle bir önerinin gelmesini biz de çok arzu ediyoruz. Salt bununla da yetinilmeyerek, onun tüm çalışmasının, tüm çabasının, TV için bir belgesel program hazırlanarak kamuoyuna örnek olarak sunulmasını diliyoruz.)

- Arslan Ağabey, bu söyleşi için teşekkür ediyor, sizi bir kez daha kutluyor; başarılı, sağlıklı yıllar diliyorum. Bu söyleşiyle Trabzon dışındaki imza günlerimde sizi anlattığım her arkadaşımın isteğini de yerine getirmiş olmaktan mutlu olduğumu belirtmeliyim.

- Ben de çok teşekkür ederim. Bu ilginizden dolayı sevincimi bildirir, KIYI okurlarına, Söyleşimizi okuyacaklara sevgilerimi sunarım. Ayrıca, kitaplığımı eserleriyle bir çiçek bahçesine dönüştüren yazarlara, şairlere, göçüp gidenlerin anısına saygı, yaşayanlara esenlikler dilerim.

DÜŞ ÇİZİMİ

Kuşkulardan süzülmüş saatlerde
Kapı vuruşlarının ürkekliğinde
Dönüp gelir yaşadıklarımız

İçi terkedilmiş odalar
Ayrılığa işlenmiş günler
Tanıdık hüzün duvarları
Bize kalan sağnağı ömrümüzün

Hersey çizilebilir bu geceye
Yaşadıklarımızın tekrarı
Alıp götürüşün senin

Aynı acılarda döne döne
Yağmalanmış bir saydaydık
Çizdiğimiz düşler hep kanadı

Ali Mustafa

SANA İNANIYORUM

Oradasın/bir başına/biliyorum
Yalnızlık sözleri taşıyorsun yanında
Güne dokunsan hüzne dokunuyorsun
Birden kendinle vuruşmak oluyor hayat
Savrulmaktasın/acılarda biliyorum

Bir uzak kente uzanıyorsun akşamları
Sonsuz insanlar çiziyorsun düşlerine
İçli şarkılara yaslanıyor anıların
Cam kırıkları doluyor özlemine/biliyorum

Zamanı seziyorsun şakaklarında bir sancı gibi
Rüzgarlar topluyorsun yüzünde
Denizler biriktiriyorsun acemi günlere
Kırmızı bir gül buluyorsun yaşamca
Unutmak kadar kolay oluyor yaşın

İBRAHİM DİZMAN

GÜLÜN DİKENLERİ

ÖYKÜ/TÜRKAY KORKMAZ

Çocuk, babasının suskunluğu üstüne gitmedi. Çok uzağında olmayan gülü gördü. Eğri, ince sapının tepesinde duran güle uzandı. Küçük yapraklarının altında gizlenen dikenlerinden habersizdi. Sapına uzanıp yakaladığında, "Of!" diye ünledi. Parmağına batan dikenlerin verdiği acıyla uğraştı bir süre. Koparmadan kokladı. Acısını unutmuştu. Birden yüzü gerildi, ağzı genişleyip büyüdü. Yanaklarında çukurlar oluştu. Böylece sevincini gül'e duyurdu. Duyduğu sevinci babasına iletmeden edemedi.

-Babacığım, rengi gibi kokusu da güzelmiş!

Baba, al rengin yanına doyuran kokusunu koydu. Birini diğerine yeğlemedi. Seçimi güç iki seçenek karşısında bulmuştu kendini. Sonra yaşamındaki yerini, başlangıcını anımsadı gülün.

"Yaksan da gönlümü ince
yerinden
Hercai menekşe lâle güllere
Aşkımızı anlatıp sevindirsene"

Kısa kesilmiş, koyu kestane rengi saçlarıyla düşlenen sevgilisinin soluklarını taşıyan dizeleri coşkuyla mırıldandı. Yüreğiyle doğrulup ötelerde kalan sevgilisine uzandı. Hiç eskimeden yakın duruyordu. Ak boynunda ellerini gezdirdiği o günleri unutamamıştı. Sonra boynundan aşağılara, dolgun göğüslerine uzandığını, sevgilisinin al al olan yanaklarıyla gördü. Uzun kirpiklerinin altında durup gizlenen kahve rengi gözlerini aralamasını bekledi. Bir süre baktı gözlerinin derinine. Sıcak ve sımsıkı tutuşan elleriyle akasyaların gölgesinde mutluluğun doruğuna ulaştılar.

Sevdiğini uzaklarda kalan teninin sıcaklığıyla anımsadı. Baba olması, yıllar önce duyup taşıdığı sıcaklığı yitirmesine engel değildi. Evinin gizli bir köşesindeki anılar defterine uzandığında geçmişin güzelliklerini buldu.

Anılar defterine yapıştırdığı akasya yaprağının yarısı - Öptüğünde ağzını dolduran sevgi sözcükleriyle yüklü dudak izlerini taşıyordu.- temmuzdan yakan güneşini getirip önüne serdi. Baba, koyulaşıp kızaran akşam güneşinde martıların çığlığına, iki sevgilinin bozulan birlikteliklerine çok uzaktı şimdi. Anılar defterinde duran yarım yaprak, yeşilini her geçen gün közlenen bir yüreğe bırakıyordu.

Önceleri taşıdığı yürek değildi şimdiki. Kabarıp atan, sıkıştıran, kimi zaman kütürdüyen bir yürekle duyumsuyordu geçmişi. Oğluna dönüp baktığında duyup düşündüklerinden sıyrılmamıştı.

"Esen yelden sakınırım seni ben"

Sevgilisinin soluklarını, kaygılarını taşıyan bir başka dize anılar defterinden gülümsedi. Sevdiğinin duyduğu korkular, birlikteliklerinin sürmeyeceği sezgisi dizelerde yinelenmişti.

Aşkına karşı koyan babasını boz bulanık ötelerde gördü. Öfkeleri, gürleyip yağmaları geçmiyordu. Uzlaşmadan babasına direnip durdu. Coşkusunu, aşkını kabına sığmayan delikanlılık çağlarında buluyordu.

Bireyciliği yere vurduğu gecelerin birindeydi. Coşkuluydu. Kendini dinleyenlerin arasında soran bakışlarıyla O'nu gördü. Elindeki kâğıttan gözlerini ayırıp bir süre baktı. Kimsin, ne zaman aramıza katıldın demedi. Kâğıt üstünde engelleri aşıp, yol gösterdi dinleyenlere. Gecenin derininde inandırıcılığını sürdürdü.

Yüreğini yıllar ötesine taşıdığında gördükleri bugünkülerden çok uzaktı. Baba olmadan önce duymadığı, tatmadığı bu korkular gelip yer etmişti yüreğinde. Direnişleri karşısında gerileyen babasına içten içe hak veriyordu. Artık bireysel kaygılarına meydan okuyan adam değildi. Böylesine değişmesinin nedeni oğlu muydu? Yoksa inandığı, baş koyduğu büyük sevdadan mı ayrı düşmüştü?

Olumluyla olumsuz arasında gidip gelirken dünü kurtarmanın yolu yok muydu? Gecenin derininde süren toplantılara, öfkelenmelerine usu tanıktı. Yan çizenlere yıldıran bakışlarla dur demesini bilendi. Tüm bu geçmiş bir kalemde silinebilir miydi?

Baş koyduğu büyük sevdadan ayrı düşünce baba olma özürünü, oğlunun geleceğini savunmasına dayanak yaptı. Kol kanat gerip 'tüm yellerden sakındırmak' istiyordu oğlunu.

Usuyla yüreği kapışmıştı bir kez. Uzlaşıp anlaşmaları olanaksızdı. Yüreğinde oğlunu, bugününü; usunda gerçekleri, dünü taşıyordu. Başkalarına umut saçan, direnen bilinci yenik düşmüştü bireysel kaygılarına. Bu tükenmişliği, şaşkınlığı başkalarının başarısıydı.

Çocuk, gülün dikenini parmağından çıkardı. Parmak ucunda iri, gül kırmızısı bir kan damlası göründü.

-Yaa! Dikkat etmezsem gülün dikenleri böyle kanatır, dedi babası.

Çocuk, babasının söylediklerinden uzakta, gülen menekşenin morunda, çok yapraklı papatyanın sarılarında yeni dostluklara koşuyordu.

Pastel Resim: Zerrin ENÖN

ŞİİR YARIŞMASI

Giresun'da yayınlanan "YENİ AKSU" Dergisi, şair Can Akengin adına, ödüllü bir şiir yarışması düzenledi.

Katılma koşulları

• Yarışmaya amatör şairler katılabilir

Konu serbest olup, gönderilen şiirler yayınlanmamış olacaktır.

• En fazla 3 şiirle katılınır. Şiirlerin fazla uzun olmamasına özen gösterilmelidir.

• Şiirlerin daktilo veya el yazısı ile okunaklı olarak kağıdın bir yüzüne yazılması.

• En geç 1 Aralık 1986 günü ulaşacak biçimde dergi adresine gönderilmelidir.

Ödüller

1 ci 40.000 TL
2 ci 30.000 TL
3 cü 20.000 TL

4, 5 ve 6. ya mansıyon verilecek, dereceye girenler dergi abonesi yapılacaklardır.

Katılma adresi

Yeni AKSU" dergisi
Yeniçeriler Cad. Karaağaç İşhanı Kat:2 No:23 Beyazıt/İSTANBUL

SANAT KOOP HALİL KOCAGÖZ ŞİİR ÖDÜLÜ

Sanat Koop, ozan Halil Kocagöz adına bir şiir ödülü koymuştur.

Ödüle katılma iki yönlüdür.

Bunlardan ilki, yıl içinde kitap olarak yayınlanmış ürünlerin değerlendirilmesi yoluyla olacaktır. 1 Ocak - 31 Aralık tarihleri arasında yayınlanmış şiir kitapları arasında yapılacak değerlendirme sonucu birinci olacak yapıta verilecek ödül tutarı 300.000 TL.dir.

Yarışmanın ikinci yönü ise Gençlere yönelik ÖZENDİRME ÖDÜLÜ' dür. Yayına hazır çalışmalara verilecek Ödül Tutarı 150.000.- TL.dir.

KATILMA KOŞULLARI:

1- Yarışmaya katılacakların, 1 Ocak - 31 Aralık tarihleri arasında yayınlanmış şiir kitabından 5 adedinin en geç 10 Ocak 1987 tarihine kadar SANAT KOOP adresine gönderilmesi ya da elden teslim edilmesi gereklidir.

2- Özendirme Ödülü için gönderilecek çalışmaların

a- 5 nüsha olması

b- 64 sayfadan az olmaması

c- Daktilo ve çift aralıkla yazılmış olması

d- Engeç 31 Aralık günü mesai bitimine kadar

SANAT KOOP 1. ONUR İşhanı 715 ÇANKAYA - İZMİR

Adresine gönderilmiş ya da elden teslim edilmiş olması gereklidir.

ÖDÜL JÜRİSİ

HALİL KOCAGÖZ Şiir Ödülü seçici kurulu Gertrude DURUSOY - Ferzan GÜLER - Hakkı GÜMÜŞTAŞ - Prof Dr. Ahmet NECDET ve Berrin TAŞAN'dan oluşmuştur.

SONUÇLARIN AÇIKLANMASI

Ödül sonuçları 1987 yılı Şubat ayı içinde açıklanır

ŞİİRİN NERESİNDEYİZ

Esat AKINCI

"Çağdaş TÜRK ŞİİRİ Anatolojisi", eleştirmen Memet Fuat'ın son yıllarda adından hayli söz edilen yapıtı olma özelliğini korumaktadır. Kısa bir sürede ikinci basımı yapılan 632 sayfalık bu yapıtın üzerine olumlu-olumsuz edilen sözlerin toplamı, aynı kalınlıkta bir kitap oluşturacak boyutlara varmıştır. Çağdaş Türk Şiiri Anatolojisi'ne elli sayfaya yakın bir önsöz yazarak, bu alandaki tartışmalara ortam hazırlayan Memet Fuat, "Çağdaş Türk Şiiri"ni Ahmet Haşim'den başlatıp Refik Durbaş'ta noktalamıştı.

Bu tartışmalar sürüp giderken, Milliyet/SANAT dergisi, bu kez daha iddialı bir başlık atarak, "Çağdaş Türk Şiiri" alt başlığında "ANTOLOJİLER ANTOLOJİSİ"ni yayımlamaya başladı. Memet Fuat'ın hazırladığı antolojiye giremeyenlerin bu antolojide yer alabileceğini düşünerek dergiyi alıp biriktirenler de daha on sayı geçmeden düş kırıklığına uğradılar. Milliyet/SANAT da "Antolojiler Antolojisi"ni Refik Durbaş'ta noktaladı. Böylelikle de Türk Şiirinin Refik Durbaş'tan bu yana yazılmadığı, yazılanların da sanırım şiir olmadığı bir kez daha kanıtlandı (!).

Şiire ilk başlayanlardan tutun da ilk göz ağrısı, ilk kitabını yayımlayanların zaman zaman yazdığı şiirleri, kendisinden usta bildiklerine gönderip, şiirin neresinde olduğunu öğrenmek için can atarlar. Bir çoğu ilgisiz bırakılmanın hüznünü içlerine gömer, giderek şiir yazmayı bırakırlar. Bir kısmı da "şiir yazmadan önce şiirimizin ustalarını okumalısın" türünden bir reçete alırlar.

1986 yılında, şiirimizin ustaları dergilerde neler yayımladılar diye merak edip bir dostumun dergilerini alarak masama serdim. Şiire yeni başlayanların, şiirini yazıp eleştirecek kişi arayanların yararlanmaları için okuduğum şiirlerden yerimiz izin verdiği ölçüde bölümler almaya çalıştık. Umarım önemli bir görevi yerine getirmiş olduk.

İlk örnek Sabahattin Kudret AKSAL'dan. "BİR ÇİZGİ ÇEKTİKÇE" başlığında yazdığı şiiri okuyalım: "Karın ağrısı/Kablumbağanın/Acılı ev. (Gösteri, S:63, Şubat 1986)

Aynı şairden NOKTALAMALAR: "A bir harftir / A bir sestir / A bir resimdir./ Bukalemundur A. / (Gösteri. S:62, Ocak 1986)

Son bir örnek daha AKSAL'dan: ŞİŞE; "Şişede gök duruyor / Damın üstünde duruyor / Mavi öküzüyle... / (Gösteri, S:68, Temmuz 1986)

Sıra Melih Cevdet AYDAY'da. UZAKTAN: "...İmgelerimden ki daha dün / Durmuştu devinim, saf renk ve koku / Ellerimiz, elin ve elim / İsterse boz bulutlar örtsün / Ve simgelerin sıcağı soğuğu / Ne varsa ötede bildiğim / ...(Gösteri, S:68, Temmuz 1986)

Ve Oktay RİFAT'tan örnekler: SANDALDAKİ; "Bakılsa, küçük bir sandalı / daha da küçülten biri / denizi götürüyordu iri bir çekirdek / gibi tanıdık bakışa / bir duruşun duruluşuna / uzak bir karaya doğru yavaş... / (Gösteri, S:67, Haziran 1986)

Yazımızı, Can YÜCEL'in "Amentü" şiirinden aldığımız bir dörtlükle noktalayalım." ...Ay ki ayıp / Utanmıyor dolunundan / Açıkta kalmış bak kızı / Töbe diyim gökyüzünün.... / (Düşün, Nisan 1986)

Şiir denizinde yüzme öğrenenlere ustalardan seçtiklerimizle, şiirin neresinde olduklarını, şiirin nasıl yazılacağını az da olsa gösterdik sanırım.

DİLAY KÜLTÜR MERKEZİ

KİTABEVİ • KAFETERYA • OKUMA SALONU • SATRANÇ SALONU

★ **Defteri Dilay üretiyor**
★ **Kağıt ürünlerinde aracısız. birinci elden satış yapıyoruz**
★ **Kırtasiye çeşitlerinin bölge toptancısıyız**

Üretim ve toptan etkinliklerimizin perakende birimlerimize desteği sonucu

Ucuzluk • Kalite • Bol çeşitle tüketiciye hizmet ediyoruz!

Şimdi de Dilay Kitabevi, Uzun Sokak'taki şubesi ile size daha yakın

- **6000 çeşit kitap**
- **Türk ve Dünya ustalarından özgün müzik kasetleri**
- **Okul araç ve gereçlerinin tüm çeşitleri**

MERKEZ: Uzun Sokak, Eba İşhanı Tel:14134
ŞUBE: Uzun Sokak, No:10 (Zafer Çarşısı karşısı) Tel:10894 TRABZON

SANAT OLAYLARI HABERLER

• **MUSTAFA H. MALKOÇ**'un resim sergisi, 16-30 Eylül tarihleri arasında Trabzon Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde izlendi.

• **Trabzon Sanatçıları** 12. karma sergisi 1-16 Ekim tarihleri arasında Trabzon Devlet Güzel Sanatlar Galerisi Salonunda gezilebilecek. Katılan sanatçılar:
YAĞLIBOYA RESİM: Suat Kurtuldu, Orhan İlyas, Adil Salih, Ceyhan Murathan, Abit Güner, Yüksel Şişman, Haydar Durmuş, Turgut Candaş, Mustafa H. Malkoç, Temel Zihni, Öner G. Alioğlu.
Fotoğraf: Şekif İskender, Mehmet Avcıdırlar, Coşkun Kulaksızoğlu.
Karikatür: Harun Yavruoğlu, Nizamettin Mollasalihoğlu, Gürol Ustaömeroğlu, Muammer Kotbaş
Kaligrafi: Coşkun Kulaksızoğlu.

İMZA GÜNÜ

SANATSIZ KALAN
BİR TOPLUMUN
HAYAT DAMARLARINDAN
BİRİ
KOPMUŞ
DEMEKTİR

ATATÜRK

Yer: Kepenek Cad. No.:46 (Esen taksi durağı karşısı) 4 Eylül Yayınları KÜLTÜR ÜRETİM MERKEZİ

Kitaplarını imzalayacak yazarlar

Azime Korkmazgil
Taki Akkuş
Abdullah Yılmaz
Yılmaz Yeşildağ
Abdullah Şanal
Ümit Yaşar Işıkhan

KONUŞSANA

Duygu... Yaşarken

ÖYKÜLER
Yeni çıktı

İsteme Adresi: P.K. 29
Bulancak/GİRESUN